

Resultatregneskap

Alle tal i 1000 NOK

Helse Bergen HF

	Note	2020	2019
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Basisramme	2,3	7 432 837	6 931 409
Aktivitetsbasert inntekt	2,3	4 409 338	4 396 015
Anna driftsinntekt	2,3	1 219 978	928 103
Sum driftsinntekter		13 062 153	12 255 527
DRIFTSKOSTNADER			
Kjøp av helsetenester	4	337 826	394 083
Varekostnad	5	1 709 366	1 499 142
Lønn og andre personalkostnader	6,16	8 475 687	8 365 925
Ordinære avskrivninger	9	563 360	544 167
Andre driftskostnader	6,7,13	1 451 201	1 385 918
Sum driftskostnader	2	12 537 441	12 189 235
Resultat frå drifta		524 712	66 292
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter	8	10 405	15 509
Andre finanskostnader	8	21 845	23 718
Netto finansresultat		-11 440	-8 209
RESULTAT FOR ÅRET			
		513 272	58 083
OVERFØRINGAR:			
Overført annan egenkapital	15	513 272	58 083
Sum overføringer		513 272	58 083

Penneo Dokumentnøkkel: 0ZYNH-QYM5I-H048B-DX6N8-MPAEA-0UA4X

Balanse

Alle tal i 1000 NOK

Helse Bergen HF

	Note	2020	2019
EIGEDLAR			
Anleggsmidler			
Immaterielle driftsmiddel			
Goodwill	9	17 380	59 065
Sum immaterielle egedelar		17 380	59 065
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	9	7 096 408	7 300 517
Medisinskteknisk utstyr, inventar, transportmiddel o.l	9	1 103 732	1 045 543
Anlegg under utføring	9	2 633 154	1 609 708
Sum varige driftsmidler		10 833 293	9 955 768
Finansielle anleggsmidler			
Investering i dotterforetak	10	18 000	24 000
Investering i felleskontrollert verksemd og tilknyttta selskap	10	14 078	7 057
Investering i andre aksjar og partar	10	555 308	511 910
Andre finansielle anleggsmidler	11	3 000	3 000
Pensjonsmidlar	16	292 634	207 976
Sum finansielle anleggsmidler		883 020	753 943
Sum anleggsmidler		11 733 692	10 768 777
Omløpsmidlar			
Varer	12	24 356	11 758
Krav	13,23	1 493 677	1 179 462
Bankinnskot, kontantar og liknande	14	386 219	288 393
Sum omløpsmidlar		1 904 253	1 479 613
SUM EIGEDLAR		13 637 945	12 248 390

Penneo Dokumentnøkkel: 0ZYNH-QYM5I-H048B-DX6N8-MPAEA-0UUA4X

Balanse

Alle tal i 1000 NOK

Helse Bergen HF

	Note	2020	2019
EIGENKAPITAL OG GJELD			
Eigenkapital			
Innskoten eigenkapital			
Føretakskapital	15	100	100
Annan innskoten eigenkapital	15	5 915 981	5 915 981
Sum innskoten eigenkapital	15	5 916 081	5 916 081
Opptent eigenkapital			
Annan eigenkapital	15	769 438	256 166
Sum opptent eigenkapital	15	769 438	256 166
Sum eigenkapital		6 685 520	6 172 248
Gjeld			
Avsetningar for forpliktingar			
Pensjonsforpliktingar	16	0	104 778
Andre avsetningar for forpliktingar	17,23	803 770	722 831
Sum avsetningar for forpliktingar		803 770	827 609
Anna langsiktig gjeld			
Langsiktig gjeld til føretak i samme konsern	18,23	3 209 387	2 802 362
Sum anna langsiktig gjeld		3 209 387	2 802 362
Sum langsiktige forpliktingar og anna langsiktig gjeld		4 013 156	3 629 971
Kortsiktig gjeld			
Skuldige offentlege avgifter		574 285	597 831
Anna kortsiktig gjeld	19,23	2 364 984	1 848 340
Sum kortsiktig gjeld		2 939 269	2 446 171
Sum gjeld		6 952 426	6 076 142
SUM EIGENKAPITAL OG GJELD		13 637 945	12 248 390

Bergen, 31.12.2020 / 22.03.2021
Styret for Helse Bergen HF

Svein Gjedrem
Styreleiar

Rolf Martin Tande

Sigmy Midtbø Riisnes
Nestleiar

Kjeld Zacho Jørgensen

Hilde Christiansen

Bente Enehaug-Rebnord

Bjørn Østbø

Marianne Sæhle

Irene Hopsdal

Karen-Anne Stordalen

Geir Arne Sunde

Eivind Hansen
Administrerande direktør

Kontantstrømoppstilling

Helse Bergen HF

Alle tal i 1000 NOK

	2020	2019
Kontantstrøm frå operasjonelle aktivitetar:		
Årsresultat	513 272	58 083
Tap/vinst ved sal av anleggsmiddel	346	1 249
Ordinære avskrivningar	563 360	544 167
Endring i omløpsmiddel	-326 814	48 367
Endring i kortsiktig gjeld	493 099	72 901
Forskjell kostnadsført pensjon og inn-/utbetalingar i pensjonsordningar	-148 385	15 189
Inntektsført investeringstilskott	-42 450	-50 919
Netto kontantstrøm frå operasjonelle aktivitetar	1 052 426	689 037
Kontantstrøm frå investeringsaktivitetar:		
Innbetaling ved sal av varige driftsmidlar	7 085	0
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidlar	- 1 447 679	-1 232 676
Utbetaling ved kjøp av andre finansielle egedelar	-44 419	-72 123
Netto kontantstrøm frå investeringsaktivitetar	-1 485 013	-1 304 799
Kontantstrøm frå finansieringsaktivitetar:		
Innbetaling ved opptak av ny langs. gjeld	514 199	604 342
Utbetaling ved nedbetaling av langs.gjeld	-107 175	-107 079
Innbetaling av investeringstilskott	83 389	147 571
Endring andre langsiktige forplikningar	40 000	-6 000
Netto kontantstrøm frå finansieringsaktivitetar	530 413	638 834
Netto endring i likviditet	97 826	23 072
Likvide midlar 01.01	288 393	265 321
Likvide midlar 31.12	386 219	288 393
Likviditetsreserve 31.12	386 219	288 393
Innvilga kredittramme 31.12	974 500	399 500

Note 1 Rekneskapsprinsipp

Generelt om rekneskapen

Rekneskapen for 2020 er sett opp i samsvar med Rekneskapslova av 1998, jf. Lov om helseføretak. Den er utarbeidd etter norske rekneskapsstandardar og retningsliner gjeve av eigar.

Helse Bergen HF blei stifta 01.01.2002 etter lov om helseføretak. På same tida blei anleggsmidlar og forplikningar netto kr 3.981.292 overført til Helse Bergen HF som eit tingsinnskot.

Som følge av at helseføretaka er non-profit-verksemder der eigar har stilt krav om resultatmessig balanse i drifta, men ikkje krav til avkastning på innskoten kapital, representerer bruksverdi verkeleg verdi for anleggsmidlane.

I opningsbalansen er bruksverdi sett til attkjøpsverdi redusert for slit og elde og justert for teknisk standard. Der det på overtakingstidspunktet var kjent at bygga ikkje ville bli tatt i bruk eller berre tatt i bruk for ein kortare periode, er verdien på opningsbalansen redusert. For bygg og tomter er denne verdien basert på takstar utarbeidd av uavhengige miljø hausten 2001.

Konsolidering

Helse Bergen HF går inn i konsernrekneskapen til Helse Vest og utarbeider ikkje eige konsernrekneskap. Konsernspissen Helse Vest RHF utarbeider den konsoliderte rekneskapen.

Grunnleggjande prinsipp - vurdering og klassifisering

Årsrekneskapen er bygd på dei grunnleggjande prinsippa om historisk kost, samanstilling, vidare drift, kongruens og varsemd. Transaksjonar regnskapsførast til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter resultatførast når dei er opptente og kostnader samanstillast med opptente inntekter.

Prinsipp for inntektsføring

Driftsinntektene kan deles i tre: Fast grunnfinansiering (basis) frå eigar, aktivitetsbasert finansiering og andre driftsinntekter. Inntekter frå Helse- og omsorgsdepartementet som går via det regionale helseføretaket er bruttoførte i Helse Vest RHF.

Grunnfinansiering

Grunnfinansieringa utgjer basisramme drift. Grunnfinansieringa tildeles føretaka frå Helse Vest RHF som fast bevilling til drift og investering i føretaket. Grunnfinansieringa inntektsførast i det regnskapsåret midlane tildeles. Inntektsføring av basisramme gjennom året skjer i samsvar med aktivitet.

Aktivitetsbaserte inntekter

Aktivitetsbaserte inntekter består av ISF-refusjon (ISF = innsattsstyrt finansiering), polikliniske inntekter (refusjon frå Helfo og eigenandelar), gjestepasientinntekter, inntekter frå sjølvbetalande pasientar og sal av laboratorie- og røntgentenester. Inntektsføringa skjer i den perioden aktiviteten er utført.

Inntekter vedkommande pasientar busett i andre regionar som er behandla i helseføretaket er ført i rekneskapen som gjestepasientinntekter. Inntekter vedkommande eigne pasientar behandla i andre regionar er ført som ISF-refusjon.

Andre inntekter

Øyremerka tilskot blir inntektsførte i takt med bruk av midlane. Tilskot til investeringar blir inntektsførte i same periode som avskrivningane på dei aktuelle investeringane.

Gåver vert brukt i samsvar med dei vilkåra eller ynskje givar har for bruk av midlane. Dersom givar har vilkår eller ynskje om at gåva skal brukast til konkrete aktivitetar, prosjekt eller investeringar, klassifiserast ho som tilskot og regnskapsførast etter reglane for øyremerka tilskot.

Sal av varer blir inntektsført ved levering. Tenester blir inntektsførte i den perioden dei blir utførte.

Kostnadsføringstidspunkt samanstilling

Utgifter blir samanstillt med og kostnadsførast samtidig med inntektsføring av dei inntekter utgiftene kan knytast til. Utgifter som ikkje kan knytast direkte til inntekter, kostnadsførast når dei vert pådregne.

Klassifisering og vurdering av balansepostar

Omløpsmidlar og kortsiktig gjeld omfattar poster som forfell til betaling innan eit år etter anskaffingstidspunktet, og dessutan poster som knytter seg til varekrinsløpet. Andre postar er klassifiserte som anleggsmidlar/langsiktig gjeld.

Omløpsmidlar er vurderte til lågaste av kostpris og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld blir balanseført til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Vurdering av anleggsmidlar skjer til kostpris. Anleggsmidlar som har avgrensa økonomisk levetid skal avskrivas etter ein plan. Anleggsmidlar vert nedskrivne til verkeleg bruksverdi ved verdifall som ikkje må ventast å vere forbigåande. Nedskrivinga blir reversert i den grad grunnlaget for nedskrivinga ikkje lenger er til stades. Langsiktig gjeld blir balanseført til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Første års avdrag på langsiktig gjeld visast som langsiktig gjeld.

Immaterielle eigedelar

Utgifter til forskning og utvikling er kostnadsførte, då samanhengen mellom utgifter til forskning og utvikling og tilhøyrande framtidige inntekter er uklar. I særskilde høve vil eiga forskning og utvikling kunne medføre at det blir framkalla ein eigen godtgjørt og vesentleg kontantstraum. Om slike kontantstraumar kan forventast, blir slik forskning og utvikling aktivert.

Utgifter til andre immaterielle eigedelar er balanseførte i den utstrekning kriteria for balanseføring er oppfylt, det vil seie at det forventast at dei vil gje framtidige inntekter eller vesentlege reduksjonar i framtidige kostnader. Dette gjeld i hovudsak utgifter til lisensar og programvare. Immaterielle eigedelar som er balanseførte avskrivas lineært over forventa økonomisk levetid frå det tidspunktet eigedelen blir teken i bruk.

Varige driftsmidlar

Varige driftsmidlar omfattar eigedom, anlegg og utstyr som er rekna for bruk i produksjon, levering av varer eller administrative føremål og som har varig levetid. Desse balanseførast til kost fråtrekt eventuelle akkumulerte av- og nedskrivingar.

Driftsmidlar reknast som varige dersom dei har ei økonomisk levetid på over 3 år, samt ein kostpris på over kr 100 000.

Varige driftsmidlar avskrivas hovudsakleg lineært over økonomisk levetid frå det tidspunktet driftsmidlane blir teke i bruk. Det vert teke omsyn til utraneringsverdi når avskrivingsplanane vert fastsette. Dersom det finnest indikasjonar på at driftsmidlar har falle i verdi, blir driftsmidlane nedskrivne til den verdien som kan attvinnast dersom denne er lågare enn regnskapsført verdi.

Tomter avskrivas ikkje då ein antar at dei ikkje har ei avgrensa levetid.

Investeringar i nybygg vert balanseførte etter kvart som kostnadene vert pådregne. Ved dekomponering av balanseførte kostnader til nybygg vert reelle kostnader for dei ulike bygningsdelane lagt til grunn. Finansieringsutgifter ved tilverking av eigne driftsmidlar balanseføres.

Påkostnader eller betringar blir lagde til driftsmidlets kostpris og avskrивne i takt med driftsmidlet, mens utgifter til vedlikehald og reparasjonar blir kostnadsførte etter kvart som dei kjem på.

Ved sal og utranering av anleggsmidlar blir vinning ført under andre driftsinntekter og tap under andre driftskostnader.

Dotterføretak

Som dotterføretak reknast anna føretak der helseføretaket normalt har en eigardel på over 50 %, kor investeringa er av langvarig og strategisk karakter og kor helseføretaket har bestemmende innflytelse. Dotterføretak vurderast etter kostmetoden i føretakets rekneskap. Investeringa er vurdert til anskaffingskost med mindre nedskriving har vore nødvendig. Det blir gjort nedskriving til verkeleg verdi når det oppstår verdifall som skyldast årsaker som ikkje kan antakast å vere forbigåande og det er nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivingar reverserast når grunnlaget for nedskriving ikkje lenger er til stades.

Felleskontrollert føretak

Som felleskontrollert føretak reknast føretak kor deltakarane saman har felles kontroll. Ingen deltakar aleine har bestemmende innflytelse, men saman har ein bestemmende innflytelse. Samarbeidet må vere regulert i ei samarbeidsavtale som heimlar felles kontroll, og deltaking må ikkje vere mellombels.

Tilknytt føretak

Med tilknytt føretak meiner ein føretak kor investor har betydeleg påverknad utan at det føreligg konsernforhold eller felles kontrollert verksemd. Med betydeleg påverknad meiner ein normalt verksemd der føretaket eig mellom 20 og 50 prosent.

Slike føretak blir vurdert etter kostmetoden i selskapsrekneskapan. Dette inneber at verksemda er vurdert til innkjøpskost for aksjane med mindre det har vore nødvendig med nedskriving. Det er gjort nedskriving til verkeleg verdi når verdifall har årsaker som ikkje blir vurderte som forbigåande, og det må sjåast naudsynt etter god rekneskapsskikk. Nedskrivingar er førte attende når grunnlaget for nedskriving ikkje lenger er til stades.

Utbytte og andre utdelingar er inntektsførte same år som dei er avsette i det tilknytte føretaket. Dersom utbyttet overstig det tilbakehaldne resultatet etter kjøpet, representerer den overskytande delen tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingane er trekte frå verdien på investeringa i balansen.

Eigenkapitalinnskott i KLP

Eigenkapitalinnskott i KLP er separate finansielle egedelar og blir vurderte til kostpris, men blir nedskrivne til verkeleg verdi ved verdifall som ikkje må ventast å vera forbigåande.

Pensjonar

Pensjonsordninga er behandla i rekneskapen etter Norsk Rekneskapsstandard, NRS 6 Pensjonskostnader. Føretaksgruppa følgjer oppdatert rettleiing om pensjonsføresetnader frå Norsk Regnskapsstiftelse justert for føretaksspesifikke forhold. Parameter som er nytta går fram av note om pensjonar. Helseregionenes pensjonsordningar, medrekna AFP, er å rekne som ytingsbaserte planar.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktingar blir utrekna etter lineær opptening basert på føresetnadar om diskonteringsrente, framtidig regulering av lønn, pensjonar og ytingar frå folketrygda, framtidig avkastning på pensjonsmidlane og føresetnader frå aktuaren om dødelegheit, frivillig avgang osv.

Pensjonsmidlane er vurderte til verkeleg verdi. Netto pensjonsforplikting består av brutto pensjonsforplikting fråtrekt verkeleg verdi av pensjonsmidlane. Netto pensjonsforplikting balanseførast som avsetning for forpliktingar, mens overfinansiert pensjonsordning er klassifisert som langsiktig fordringar i balansen. Arbeidsgivaravgift er lagt til for begge ordningane.

Endringar i forpliktinga som kjem av endringar i pensjonsplanar bli fordelte over antatt gjennomsnittleg attverande oppteningstid. Endringar i pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar som kjem av endringar i og avvik mot føresetnadene i utrekningane (estimatendringar) er fordelte over antatt gjennomsnittleg attverande oppteningstid for den del av avvika som overstig 10 prosent av det høgaste av brutto pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar (korridor). Antatt gjennomsnittleg attverande oppteningstid er sett til 12 år.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og sosiale kostnader, og utgjør summen av periodens pensjonsopptening, rentekostnad på berekna pensjonsforplikting, forventa avkastning av pensjonsmidlane, resultatført verknad av endringar i estimat og pensjonsplanar, resultatført verknad av avvik mellom faktisk og forventa avkastning, samt periodisert arbeidsgivaravgift.

Usikkerheita er i stor grad knytt til bruttoforplikting og ikkje til den nettoforplikting som framkjem i balansen. Estimatendringar som fylgje av endring i nemnte parameter vil i stor utstrekking periodiserast over gjennomsnittleg attverande oppteningstid og ikkje straks belaste resultatregnskapet slik som andre estimatendringar.

Arbeidstakars del av pensjonspremien er kome til frådrag i lønnskostnaden.

Varelager

Lager av innkjøpte varer er verdsett til lågaste av innkjøpskost etter FIFO- prinsippet og verkeleg verdi. Om det av systemårsaker har vore umogeleg å nytte FIFO-prinsippet, er gjennomsnittsprisen lagd til grunn. Nedskrivning for pårekleleg ukurans er gjort i samsvar med god rekneskapsskikk.

Krav

Kundekrav og andre krav er førte i balansen til pålydande etter frådrag for avsetning til venta tap. Avsetning til tap kjem fram etter ei konkret vurdering av enkeltkrav og av dei samla krava. Det er i tillegg gjort sjablongmessig avsetning for dei krava det ikkje er gjort konkret avsetning for. Den sjablongmessige avsettinga er gjort på grunnlag av aldersfordeling av fordringsmassen.

Uvisse forpliktingar

Om det er meir sannsynleg enn ikkje at ei forplikting vil kome til oppgjer, og verdien kan bereknast påliteleg, blir det avsett for den uvisse forpliktinga etter beste estimat.

Segment

Inndelinga i segment bygger på interne styrings- og rapporteringsføremål i føretaket. Det blir presentert tal for verksemdsområda. Tala er avstemt mot årsresultat- og balanse i føretaket. Ein har i tillegg klassifisert inntektene etter geografi med utgangspunkt i bustaden til pasientane.

Kontantstraumoppstilling

Kontantstraumoppstillinga er utarbeidd etter den indirekte metoden. Dette inneber at ein i analysen tek utgangspunkt i årsresultatet for føretaket for å kunne presentere kontantstraumar tilførte frå høvesvis ordinær drift, investeringsverksemd og finansieringsverksemd.

Konsernkontoordning

Det er etablert konsernkontoordning i SR-bank. Innskot og gjeld innanfor denne ordninga er i rekneskapen for føretaket klassifisert som kortsiktig krav/gjeld til Helse Vest RHF.

Valuta

Pengepostar i utanlandsk valuta er vurderte etter kursen ved utgangen av rekneskapsperioden.

Endringar i rekneskapsprinsipp og feil

Verknad av endringar i rekneskapsprinsipp og korrigeringar av vesentlege feil i tidlegare års rekneskap blir førte direkte mot eigenkapitalen og samanlikningstal er endra.

Samanlikningstal for førre året

Der ny klassifisering er meir korrekt, er samanlikningstal endra tilsvarende.

Skatt

Helseføretaket er ikkje skattepliktig etter skattelova.

Note 2 Rapportering frå verksemda

Heile 1000 kroner

Driftsinntekter for kvart verksemdsområde

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Somatikk	10 342 039	9 863 682
Psykisk helsevern VOP	1 356 305	1 223 840
Psykisk helsevern BUP	372 489	338 656
Tverrfagleg spesialisert behandling for rusmisbruk	487 004	339 432
Anna	504 315	489 916
Overføringar til dotterføretak		
Anna	13 062 153	12 255 527

Driftskostnader for kvart verksemdsområde

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Somatikk	9 515 345	9 331 255
Psykisk helsevern VOP	1 478 453	1 476 053
Psykisk helsevern BUP	402 163	399 377
Tverrfagleg spesialisert behandling for rusmisbruk	561 371	390 999
Anna	580 108	591 551
Kjøp av helsetenester frå dotterføretak		
Sum	12 537 441	12 189 235

Verksemdsområde kalla «Anna» omfattar i hovudsak kostnader og inntekter knytt til ambulanse, pasienttransport, samt kostnader og inntekter som ikkje er del av spesialisthelsetenesta.

Driftsinntekter fordelt på geografi

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Helse Vest sitt opptaksområde	12 826 511	11 990 539
Resten av landet	201 430	211 392
Utlandet	34 212	53 596
Sum	13 062 153	12 255 527

Note 3 Driftsinntekter

Heile 1000 kroner

Inntekter kalla «Behandling av egne pasientar i eigen region» og «Behandling av egne pasientar i andre regionar» består av ISF-refusjonar.

	2020	2019
Basisramme		
Basisramme	7 432 837	6 931 409
Aktivitetsbasert inntekt		
Behandling av egne pasientar i eigen region	3 276 427	3 261 059
Behandling av egne pasientar i andre regionar	72 217	80 276
Behandling av andre sine pasientar i egen region	201 430	211 392
Poliklinikkinntekter	717 240	667 984
Anna aktivitetsbasert inntekt	142 024	175 303
Anna driftsinntekt		
Kvalitetsbasert finansiering	43 574	43 791
Øymerka tilskot til andre føremål	553 576	294 827
Investeringsstilskot ført til inntekt	42 450	50 919
Andre driftsinntekter	580 378	538 566
Sum	13 062 153	12 255 527

I samband med koronapandemien fekk Helse Bergen HF tildelt ekstra basisramme på 440 millionar samt øymerka tilskot på 191,1 millionar for å dekke tapt aktivitetsbasert inntekt

Smittervernustyr finansiert av Helsedirektoratet er i 2020 mottatt vederlagsfritt. Forbruk av smittevernustyr på 39,4 millionar er inntektsført som eit øymerka tilskot til andre formål.

Aktivitetstal*Heile 1000 kroner*

	2020	2019
Aktivitetstal somatikk		
Talet på DRG-poeng iht Sørge-for-ansvaret	137 510	140 941
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	141 226	144 985
Talet på polikliniske konsultasjonar	535 793	543 227
Aktivitetstal psykisk helsevern for barn og unge		
Talet på utskrivne pasientar frå døgntbehandling	385	365
Talet på polikliniske konsultasjonar	60 416	60 452
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	20 015	20 235
Aktivitetstal psykisk helsevern for vaksne		
Talet på utskrivne pasientar frå døgntbehandling	2 944	2 950
Talet på polikliniske konsultasjonar	92 119	98 601
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	15 835	16 478
Aktivitetstal tverrfagleg spes. rusbehandling		
Talet på utskrivne pasientar frå døgntbehandling	992	502
Talet på polikliniske konsultasjonar	65 104	65 656
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	10 926	9 661

Hovedårsaka til nedgang i aktivitet samanlikna med 2019 er nedstenginga av samfunnet grunna koronautbrotet. Den største nedgangen i aktivitet var i mars og april.

Note 4 Kjøp av helsetenester*Heile 1000 kroner*

	2020	2019
Kjøp frå offentlege helseinstitusjonar somatikk	182 557	217 907
Kjøp frå private helseinstitusjonar somatikk	9 710	9 305
Kjøp frå offentlege helseinstitusjonar psykiatri	11 829	21 637
Kjøp frå private helseinstitusjonar psykiatri	4	7
Kjøp frå offentlege helseinstitusjonar rus	2 224	6 343
Kjøp frå private helseinstitusjonar rus	15 758	5 893
Kjøp frå utlandet	14 116	466
Sum gjestepasientkostnader	236 197	261 557
Innleie av helsepersonell frå vikarbyrå	22 618	26 998
Kjøp av andre ambulansetenester	10 991	11 256
Andre kjøp av helsetenester (inkl. avtalespesialistar)	68 020	94 271
Sum kjøp av andre helsetenester	101 629	132 526
Sum kjøp av helsetenester	337 826	394 083

Note 5 Varekostnader*Heile 1000 kroner*

	2020	2019
Legemiddel	760 683	707 542
Medisinske forbruksvarer	809 204	696 159
Andre varekostnader til eige bruk	139 408	95 351
Innkjøpte varer for videresal	71	90
Sum varekostnader	1 709 366	1 499 142

Vederlagsfritt smittevernsutstyr motteke frå Helsedirektoratet er kostnadsført med 39,4 millionar i 2020. Varekostnad for smittevernsutstyret er estimert med bakgrunn i avtaleprisar for tilsvarende varer.

Note 6 Lønn og andre godtgjersler

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Lønnskostnader	6 670 116	6 203 659
Arbeidsgivaravgift	875 125	879 624
Pensjonskostnader inkl. arbeidsgivaravgift	886 763	1 211 148
Andre ytingar	76 547	99 100
- Balanseførte lønnskostnader egne tilsette	-32 864	-27 605
Sum lønn og personalkostnader	8 475 687	8 365 925

Gjennomsnittleg tal på tilsette	13 064	12 522
Gjennomsnittleg tal på årsverk	10 805	10 389

Som tiltakspakke for å handtere dei økonomiske konsekvensane av koronautbrotet vedtok Stortinget i revidert nasjonalbudsjett ein reduksjon i satsen for arbeidsgjevaravgift med 4%-poeng for 3. termin i 2020. For Helse Bergen HF utgjør dette ein reduksjon i kostnad til arbeidsgjevaravgift på 60 millionar.

	2020	2019
Godtgjersle til styret	1 606	1 466
Av dette godtgjersle til styreleiar	254	231

Godtgjersle til medlem av styret						Ytingar frå andre føretak i Helse Vest		
Namn	Tittel	Styre-honorar	Lønn	Anna godtgjersle	Sum	Tenesteperiode	Honorar/lønn	Anna godtgjersle
Svein Gjedrem	Leiar	254.000			254.000	0101-3112		
Signy Midtbø Riisnes	Nestleiar	179.300			179.300	0101-3112		
Hilde Christiansen	Styre-medlem					0403-3112	1.694.994	17.197
Rolf Martin Tande	Styre-medlem	147.400			147.400	0101-3112		
Bente Enehaug-Rebnord	Styre-medlem	121.645			121.645	0403-3112		
Kjeld Zacho Jørgensen	Styre-medlem	121.645			121.645	0403-3112		
Bjørn Østbø	Styre-medlem	147.400			147.400	0101-3112		
Irene Hopsdal	Styre-medlem	147.400	513.252	4.812	665.464	0101-3112		
Karen-Anne Stordalen	Styre-medlem	147.400	639.242	635	787.277	0101-3112		
Marianne Sæhle	Styre-medlem	147.400	600.552	412	748.364	0101-3112		
Geir Arne Sunde	Styre-medlem	147.400	1.753.979.	895	1.902.274	0101-3112		
Per Karlsen	Styre-medlem					0101-0303	1.591.647	13.727

Anne-Margrete Bollmann	Styre-medlem	22.333			22.333	0101-0303		
Mona Haugland Hellesnes	Styre-medlem	22.333			22.333	0101-0303		
Sum		1.605.656	3.507.025	6.754	5.119.435		3.286.638	30.927

Det er ikkje gjeve lån eller garantiar til styreleiar eller andre medlemmer av styret i Helse Bergen HF.

Lønn og anna godtgjersle til leiande personell							Lønn frå andre føretak i Helse Vest jf lønns- og trekkoppgåve for 2020	
Namn	Tittel	Lønn	Pensjon	Anna godtgjersle	Sum	Tenesteperiode 1)	Lønn	Pensjon og anna godtgjersle
Eivind Hansen	Adm. direktør	1 914 476	293 439	5 321	2 213 236	0101-3112		
Clara Gjesdal	Viseadm. Direktør	1 540 675	215 274	4 812	1 760 761	0101-3112		
Randi-Luise Møgster	Viseadm. Direktør	1 542 328	232 412	5 433	1 780 173	0101-3112		
Askjell Utaaker	Divisjonsdir.	1 280 931	250 454	4 849	1 536 234	0101-3112		
Erik Vigander	Kommunikasjonsdir.	1 181 640	338 238	4 812	1 524 690	0101-3112		
Hanne Klausen	Klinikkdir.	1 715 307	242 737	4 812	1 962 856	0101-3112		
Hans Olav Instefjord	Divisjonsdir.	1 389 649	287 424	5 061	1 682 134	0101-3112		
John-Helge Heimdal	Klinikkdir.	1 539 016	214 732	4 813	1 758 561	0101-3112		
Kjell Vikenes	Avdelingsdir	1 520 626	239 265	4 813	1 764 704	0101-3112		
Kristin Pundsnes	Økonomi-og finansdir.	1 367 875	230 922	4 813	1 603 610	0101-3112		
Lasse Hatletvedt	Seksjonsleder	957 210	185 905	4 812	1 147 927	0101-3112		
Marta Ebbing	FoU direktør	1 387 498	269 812	4 851	1 662 161	0101-3112		
Odd Andrew Storetvedt	Personal- og org.dir.	1 425 816	271 857	4 812	1 702 485	0101-3112		
Alf Henrik Andreassen	Avdelingsdir.	1 507 856	196 235	5 093	1 709 184	0101-3112		
Anne Taule	Klinikkdir.	1 420 860	219 870	4 841	1 645 543	0101-3112		
Ansgar Berg	Klinikkdir.	1 481 217	202 181	4 836	1 688 234	0101-3112		
Aslak Aslaksen	Avdelingsdir.	1 407 967	211 938	4 854	1 624 759	0101-31.12		
Else-Marie Løberg	Avdelingsdir	1 414 895	294 061	4 919	1 713 875	0101-3112		
Evelyn Neppelberg	Klinikkdirektør	1 299 531	240 598	4 813	1 544 942	0101-3112		
Anne Grete Sælen Thune	Fung. Klinikkdirektør	1 186 663	162 311	4 841	1 353 815	0101-3112		
Gunnar Mellgren	Klinikkdirektør	911 586	201 898	4 966	1 118 450	Permisjon 2020		
Jon Wigum Dahl	Avdelingsdir.	904 276	187 176	4 855	1 096 307	0101-3112		
Kahtan Al-Azawy	Avdelingsdir.	1 562 249	206 314	4 813	1 773 376	0101-3112		
Kirsten Irene Stordal	Avdelingsdir.	1 364 243	264 258	4 813	1 633 314	0101-2610		

Kjetil Sævartveit	Avdelingsdir.	956 390	181 549	4 079	1 142 018	0109-3112		
Kjell Matre	Klinikkdirektør	1 854 413	190 102	4 972	2049 487	0101-3112		
Kjersti Agnete Erdal	Klinikkdir.	1 316 113	249 976	5 707	1 571 796	0101-3112		
Marit Grønning	Avdelingsdir.	1 149 173	209 986	4 813	1 363 972	0101-3112		
Olav Mella	Avdelingsdir.	1 443 086	151 762	430	1 595 278	0101-3112		
Ola Lødemel	Direktør	1 809 095	232 499	4 812	2 046 406	0101-2005 0112-3112		
Solveig V Stue	Direktør	899 743	161 196	4 813	1 065 752	2105-3011		
Susanne Albrechtsen	Klinikkdirektør	1 520 090	235 405	4 813	1 760 308	0101-3112		
Sverre Lehmann	Avdelingsdir.	1 488 776	198 339	4 037	1 691 152	0101-3112		
Torhild Næss Vedeler	Klinikkdirketør	1 277 481	219 773	5 555	1 502 809	0101-3112		

1) Tenestetid/-periode er perioden i rekneskapsåret vedkommende har vore deltakar i leiargruppe til føretaket.

Det er ikkje gjeve lån eller garantiar til administrerande direktør eller nok andre i leiargruppa i Helse Bergen HF.

Sluttvederlag

Det er inngått avtale med administrerande direktør om inntil 12 månaders etterlønn dersom ha blir sagt opp eller sjølv seier opp etter oppmoding frå styret eller leiar for styret.

Avtala gjeld ikkje om det ligg føre grovt pliktbrøt eller vesentleg mislighald av arbeidsavtala.

Retten til etterlønn fell bort om han tiltrer anna stilling i eller utanføre helseføretaket eller mottar inntekt frå eigen næringsverksemd.

Erklæring om fastsetjing av lønn og godtgjersle

Helse Bergen HF definerer personar i stillingane administrerande direktør, fagdirektør, eigardirektør, kommunikasjonsdirektør, økonomi- og finansdirektør og personal- og organisasjonsdirektør som leiande personell.

Helse Bergen HF følgjer «Retningslinjer for tilsetjingsvilkår for leiarar i statlege føretak og selskap med statlig eigarandel», kor hovudprinsippet er at leiarlønningane i føretaka skal være konkurransedyktig, men ikkje lønnsleiande samanlikna med tilsvarende føretak. Føretaket skal bidra til moderasjon i leiarlønningane.

Utgreiing leiarlønns politikken i 2020

Lønn og godtgjersle til administrerande direktør er behandla og fastsett av styret i styresak 117/20A. Lønn og godtgjersle for anna leiande tilsette er fastsett administrativt. Helse Bergen HF har lagt til grunn retningslinjer fastsett i føretaksmøte.

Lønn til medlem i leiargruppa vart i 2020 justert slik:

Namn	Tittel	Gammal lønn	Ny lønn	Auke i prosent	Auke i prosent med overheng
Eivind Hansen	Adm. direktør	1.891.200	1 923 400	1,70%	1,70%
Randi-Luise Møgster	Viseadm. direktør	1.523.800	1 538 600	0,97%	1,70%
Clara Gjesdal	Viseadm. direktør	1.523.800	1 538 600	0,97%	1,70%
Alf Henrik Andreassen	Avdelingsdir.	1.383.400	1 396 800	0,97%	1,70%
Askjell Utaaker	Divisjonsdir.	1.278.500	1 290 900	0,97%	1,70%
Kristin Pundsnes	Økonomi-og finansdir.	1.332.700	1 345 600	0,97%	1,70%
Lasse Hatletvedt	Seksjonsleder	960.000	967 000	0,73%	1,70%
Hanne Klausen	Klinikkdir.	1.699.700	1 716 200	0,97%	1,70%
Hans Olav Instefjord	Divisjonsdir.	1.391.400	1 404 900	0,97%	1,70%
Marta Ebbing	FOU-direktør	1.372.300	1 385 600	0,97%	1,70%
Erik Vigander	Kommunikasjonsdir.	1.168.700	1 180 000	0,97%	1,70%
Odd Andrew Storetvedt	Personaldirektør	1.410.200	1 423 900	0,97%	1,70%
Anne Taule	Klinikkdir.	1.405.300	1 418 900	0,97%	1,70%
Aslak Aslaksen	Avdelingsdir.	1.405.900	1 419 500	0,97%	1,70%
Else-Marie Løberg	Avdelingsdir	1.399.400	1 413 000	0,97%	1,70%
Evelyn Neppelberg	Klinikkdir	1.285.300	1 297 800	0,97%	1,70%
Gunnar Mellgren	Klinikkdir.	1.554.400	1 569 400	0,97%	1,70%
John-Helge Heimdal	Klinikkdir.	1.518.700	1 533 400	0,97%	1,70%
Jon Wigum Dahl	Avdelingsdir.	960.000	909 200	0,97%	1,70%
Kahtan Al-Azawy	Avdelingsdir.	1.547.700	1 562 700	0,97%	1,70%
Kjell Matre	Klinikkdir.	1.583.800	1 599 100	0,97%	1,70%
Kjell Vikenes	Avdelingsdir.	1.520.600	1 535 300	0,97%	1,70%
Kjersti Agnete Erdal	Klinikkdir.	1.301.700	1 314 300	0,97%	1,70%
Kirsten Irene Stordal	Avdelingsdir	1.349.300	1 362 400	0,97%	1,70%
Marit Grønning	Avdelingsdir.	1.147.400	1 158 500	0,97%	1,70%
Susanne Albrechtsen	Klinikkdirektør	1.518.700	1 533 400	0,97%	1,70%
Olav Mella	Avd.dir	1.445.400	1 459 400	0,97%	1,70%
Torhild Vedeler	Klinikkdir.	1.270.000	1 282 300	0,97%	1,70%
Ansgar Berg	Klinikkdir.	1.450.000	1 464 000	0,97%	1,70%
Sverre Lehmann	Avd.dir	1.425.000	1 438 800	0,97%	1,70%

I tillegg til lønn har medlemmane i leiargruppa fri bruk av mobiltelefon og mogeligheit for dekning av internett og avis. Lønnsjusteringane er gjennomført etter andre lønnsjusteringar i helseregionen. I h h til arbeidsavtalen er den gjort gjeldande frå 01.01.2020 for administrerande direktør. For resten av leiargruppa er lønnsjusteringa gjort gjeldande frå 01.05.2020. Lønnsauke for denne gruppa er 0,97 % grunna overheng frå 2019. Årslønnsauke i året 2020 er 1,7 %.

Retningslinjer for 2021

Til grunn for Helse Bergen HF sine retningslinjer ligg tilsetjingsvilkår for leiarar i statlege føretak og selskap, fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med verknad frå 13.2.2015. Retningslinene erstattar retningslinene fastsett av Regjeringa Stoltenberg II 31.3.2011. Hovudprinsippet om at leiarlønningane i føretaket skal vere konkurransedyktige, men ikkje lønnsleiande er vidareført. Staten som eigar har lagt vekt på at det skal vera moderasjon. Retningslinene har ikkje tilbakeverkande kraft. Eigar v/Helse- og omsorgsdepartementet presiserer at retningslinene skal følgjast, og at styret og administrerande direktør ikkje har høve til å inngå avtaler utover retningslinenes rammer.

Fastsetting av basislønn

Ved fastsetting av basislønn skal følgjande kriterier leggjast til grunn:

- Lønnsutviklinga generelt i føretaksgruppa Helse Vest
- Lønnsutviklinga i samanliknande stillingar
- Resultatvurderingar i høve til dei mål og krav styret har sett

Dette inneber at årlege justeringar av leiarlønningane ikkje skal skje før dei årlege tariffoppgjera i spesialisthelsetenesta er avslutta. Lønnsjusteringane gjeld frå 1. januar 2020 for administrerande direktør og frå 01.05.2020 for resten av leiargruppa.

Naturalytingar

Ytingane blir vurdert i høve til kva behov leiar har for å fungera i stillinga, likevel avgrensa til:

- Mobiltelefonordning i tråd med kva som er fastsett i føretaket
- Alminnelege forsikringsordningar i høve til lov og avtaler
- Eventuelt avisabonnement

Pensjonsordningar

Leiande tilsette skal vere omfatta av offentleg tenestepensjon på lik linje med andre tilsette sine vilkår. Det vil seie gjennom ordinær ordning i KLP. Det er ikkje høve til å inngå avtale om pensjon utover ordinære vilkår gjennom KLP.

Sluttvederlag

Ved fastsetting av sluttvederlag gjeld følgjande prinsipp:

- Det kan ikkje avtalast sluttavtale for andre leiande tilsette enn administrerande direktør. Avtale om sluttvederlag krev at administrerande direktør fråskriv seg fastsetjing om oppseiingsvern i arbeidsmiljølova. Sluttvederlag skal ikkje nyttast når leiaren har teke initiativ til oppseiinga.
- For andre leiande tilsette kan det avtalast forhandsavtale om rimelig sluttvederlag som får verknad dersom leiande tilsett ikkje motseier seg oppseiinga. Slik avtale kan inngåast i tilknytning til oppseiinga.
- Sluttvederlag og lønn i oppseiingstida skal i sum ikkje overstige 12 månader og til frådrag i sluttvederlaget kjem andre inntekter opptent i perioden.

Variable godtgjeringar eller særskilte ytingar som kjem i tillegg til basislønn

Det vert ikkje gjeve variable tillegg til leiande tilsette i Helse Bergen HF.

Andre høve

Personar i leiinga skal ikkje ha særskilt godtgjersle for styreverv i andre føretak i same føretaksgruppe.

Godtgjersle til revisor

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Revisjon etter lova	560	480
Utvida revisjon	95	46
Andre oppgåver som vedkjem attestasjonar	203	128
Rådgeving som gjeld skattar og avgifter	53	0
Andre tenester utanfor revisjon	0	150
Sum honorar til revisor	911	804

Honorar til revisor i høve til inngått avtale: 560 480

Honorar er oppgjeve eksklusiv meirverdiavgift.

Note 7 Andre driftskostnader

Heile 1000
kroner

	2020	2019
Transport av pasientar	140 216	155 666
Kostnader lokale inkl. energi og brensel	259 476	264 268
Kjøp og leige av medisinskteknisk utstyr, mv	92 873	76 083
Reparasjon, vedlikehald og service	181 528	138 753
Konsulenttenester	436 794	75 299
Anna ekstern teneste	190 993	492 226
Kontor- og kommunikasjonskostnader	43 655	46 189
Kostnader i samband med transportmiddel	14 745	14 106
Reisekostnader	18 376	55 455
Forsikringskostnader	6 033	5 492
Pasientskadeerstatning	3 376	3 497
Andre driftskostnader	63 135	58 883
Sum andre driftskostnader	1 451 201	1 385 918

Note 8 Finanspostar

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Interne renteinntekter i føretaksgruppa	3 867	7 962
Andre renteinntekter	4 183	4 797
Andre finansinntekter	2 355	2 749
Sum finansinntekter	10 405	15 509
Interne rentekostnader i føretaksgruppa	17 786	20 602
Andre rentekostnader	286	0
Andre finanskostnader	3 773	3 116
Sum finanskostnader	21 845	23 718

Note 9 Varige driftsmidlar

Varige driftsmidlar:

Heile 1000 kroner

	Goodwill	Sum
Kostpris 01.01	59 466	59 466
Tilgang	5 365	5 365
Tilgang verksemdsoverdraging		
Avgang	-41 051	-41 051
Frå prosjekt under utvikling		
Kostpris 31.12	23 780	23 780
Akkumulerte avskrivningar	6 400	6 400
Akkumulerte nedskrivningar		
Balanseført verdi 31.12	17 380	17 380
Ordinære avskrivningar i året	6 000	6 000
Ordinære nedskrivningar		
Levetid	10 år	
Avskrivningsplan	Lineære	

Goodwill er meirverdi i samband med overtakinga av Bergensklinikkene AS. Levetida er vurdert til 10 år.

Avskrivningsperiode utover fem år er grunngeve med at overdraginga har tilført kompetanse og positive framtidige kontantstraumar utover 5 år.

Avgang/korrigerer goodwill er knytt til endeleg innrekning av overtakinga av Bergensklinikkene AS.

	Tomter og bustader	Bygningar	Anlegg under utføring	Medisinsk-teknisk utstyr	Transport-middel, inv.og utstyr	Sum
Kostpris 01.01	313 412	11 912 388	1 609 708	1 721 128	386 340	15 942 976
Tilgang i året		75 677	1 080 047	249 881	36 709	1 442 314
Tilgang verksemdoverføring						
Avgang i året	-10 665	-9 885		-267 911	-48 430	-336 892
Frå anlegg til utføring		43 600	-56 601	13 001		0
Kostpris 31.12	302 747	12 021 780	2 633 154	1 716 098	374 619	17 048 398
Akk. avskrivningar 31.12		5 228 119		794 499	192 487	6 215 105
Akk. nedskrivningar 31.12						
Balanseført verdi 31.12	302 747	6 793 660	2 633 154	921 599	182 132	10 833 293
Ordinære avskrivningar i året		317 352		196 661	43 348	557 360
Nedskrivningar i året						
Balanseførte lånekostnader		15 945				15 945
Levetider		15-60 år		7-12 år	3-17 år	
Avskrivningsplan		Lineære		Lineære	Lineære	

Investeringsprosjekt	Akk. rekn. per 31.12 i år	Akk rekn. per 31.12 i fjor	Tot.kostn.ramme	Prognose sluttsum	Avvik fra Planlagt budsjett ferdigstilt
Sentralblokka	190 693	119 201	500 000	500 000	2023
Proton	152 948	74 442	1 142 000	1 172 000	2025
Glasblokkene 2	2 153 757	1 353 475	3 714 900	3 714 900	2023
	2 497 398	1 547 118	5 356 900	5 386 900	

Note 10 Eigardeler i tilknytte selskap og andre aksjar/partar

Aksjar og partar i dotterføretak

Heile 1000 kroner

	Hovudkontor	Eigardel	Del av stemmer	Balanseført verdi	Eigenkapital	Resultat i året	Rev. nedskr./ nedskr i året
Helse Bergen Eiendom AS	Bergen	100%	100%	18 000	4 513	144	
Sum	0	0	0	18 000	4 513	144	0

Aksjar og partar i tilknytte selskap*Heile 1000 kroner*

	Kostpris ved kjøp	Balanseført eigen-kapital på kjøps-tidspunkt	Balanseført verdi 01.01	Balanseført verdi 31.12	Andre endringar i året	Resultat i 2019	Nedskrivning i året
Innovest AS, 50%, Bergen	7 900	0	6 000	6 000		469	
VIS AS, 33,43%, Bergen	8 078	9 018	1 057	8 078		-16 564	
	15 978	9 018	7 057	14 078	0	-16 095	0

Investeringar i aksjar og partar*Heile 1000 kroner*

	2020	2019
Sum egedelar i felleskontrollert verksemd	14 078	7 057
Sum investeringar i FKV og TS	14 078	7 057
Eigenkapitalinnskot i KLP	555 308	511 910
Sum investeringar i andre aksjar og partar	555 308	511 910

KLP, som er eit gjensidig selskap, har dekkja behovet for eigenkapital gjennom innskot frå kundane. I tillegg til dette kapitalinnskotet er det bygd opp eit eigenkapitalfond i selskapet for kvar kunde. Dette fondet består av opptent eigenkapital. Det samla eigenkapitalinnskotet i KLP kan endrast noko frå år til anna sjølv om det korkje er tapt eigenkapital eller innbetalt nye innskot. Om ein kunde flyttar pensjonsordninga si frå KLP til ein annan pensjonsinnretning vil kunden sin del av eigenkapitalinnskotet bli betalt attende. Dette er den einaste situasjonen der kunden faktisk kan disponera eigenkapitalinnskotet sitt.

Note 11 Andre finansielle egedelar*Heile 1000 kroner*

	2020	2019
Andre langsiktige lån og krav	3 000	3 000
Sum andre finansielle egedelar	3 000	3 000

Note 12 Varelager

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Varer for videresal:		
Varelager til eige bruk	24 356	11 758
Sum varelager	24 356	11 758
Kostpris lager	24 356	11 758
Bokført verdi 31.12	24 356	11 758

Smittevernsutstyr motteke vederlagsfritt i samband med koronapandemien og nasjonal fordeling og distribusjon til kommunar og sjukehus utgjær 4,9 millionar og inngår i varebeholdninga. Smittevernsutstyret er verdsatt til avtalepris for tilsvarende varer.

Note 13 Kundekrav og andre krav

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Kundekrav	116 452	131 373
Konsernkonto	915 552	507 629
Krav på føretak i føretaksgruppa	345 386	407 913
Oppsamla inntekter	30 462	23 996
Andre kortsiktige krav	85 824	108 551
Sum krav	1 493 677	1 179 462

Endring i avsetting tap på kundekrav:

Avsetting for tap på kundekrav per 1.1	15 000	10 500
Endring i året i avsetting tap på kundekrav	5 000	4 500
Avsetting for tap på krav 31.12	20 000	15 000

Konstaterte tap på krav i året	6 024	1 321
---------------------------------------	--------------	--------------

Kundekrav har følgande fordeling på forfall:

Krav som ikkje er forfalne til betaling	67 307	85 569
Krav forfalne med 1 - 30 dagar	10 237	5 403
Krav forfalne med 31 - 60 dagar	4 332	4 904
Krav forfalne med 61 - 90 dagar	1 741	815
Krav forfalne med meir enn 90 dagar	32 835	34 682
Kundekrav pålydande per 31.12.	116 452	131 373

Note 14 Kontantar og bankinnskot

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Skattetrekksmidlar	302 842	288 375
Sum bundne kontantar og bankinnskot	302 842	288 375
Bankinnskot og kontantar som ikkje er bundne	83 377	19
Sum kontantantar og bankinnskot	386 219	288 393

Helse Vest har konsernkontoordning i SpareBank 1 Sr-Bank. Helse Vest RHF har driftskreditt i Noregs Bank.

Note 15 Eigenkapital

Heile 1000 kroner

	Føretakskapital	Annan innskoten eigenkapital	Annan eigenkapital	Total eigenkapital
Eigenkapital 31.12. i fjor	100	5 915 981	256 166	6 172 248
Korr. av feil i tidl. års rekneskap				
Eigenkapital 01.01. i år	100	5 915 981	256 166	6 172 248
Eigenkapitalstransaksjonar				
Resultat dette året			513 272	513 272
Eigenkapital 31.12. i år	100	5 915 981	769 438	6 685 520

Eigenkapitalen beløp seg til 1 part lydande på kr 100 000. Parten er eigd av Helse Vest RHF.

Styringsmål frå eigar

Heile 1000 kroner

Styringsmål frå eigar	2020	2019	2002-2020
Årsresultat	513 272	58 083	369 670
Overført frå strukturfond			332 725
Korrigert for endra levetider			351 174
Korrigert resultat	513 272	58 083	1 053 569
Pensjonskostnader det er teke omsyn til i resultatkravet*			23
Resultat jf. økonomiske krav	513 272	58 083	1 053 592
Resultatkrav	120 000	120 000	2 467 845
Avvik frå resultatkrav	393 272	-61 917	-1 414 253

Note 16 Pensjonsforplikting

	2020	2019
Oppsamla pensjonsforplikting	22 839 644	19 357 289
Pensjonsmidlar	19 341 645	17 837 991
Netto pensjonsforplikting	-3 497 999	-1 519 298
Arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforplikting	-493 218	-214 221
Ikkje resultatført tap/vinst av estimat- og planavvik inkl. aga	4 283 851	1 877 769
Netto bokførte midler inkl. arbeidsgivaravgift	292 634	144 249
Av dette balanseført netto pensjonsforplikting inkl. aga.	0	-104 778
Av dette balanseført netto pensjonsmidlar inkl. aga.	292 634	207 976
Av pensjonsmidlar utgjer premiefond	494 252	547 836
Spesifikasjon av pensjonskostnad:		
Noverdi av opptente pensjonsrettar i året	948 457	974 017
Rentekostnad på pensjonsforpliktinga	468 706	526 625
Brutto pensjonskostnad i året	1 417 162	1 500 643
Venta forteneeste på pensjonsmidlar	-696 107	-710 894
Administrasjonskostnader	49 249	46 977
Netto pensjonskostnad inkl. administrasjonskostnad	770 304	836 725
Aga netto pensjonskostnad inkl. adm.kostnad	102 518	117 978
Resultatført aktuarielt tap(vinst)	3 531	125 014
Resultatført aga av aktuarielt tap(vinst)	6 882	28 961
Resultatført planendring	0	98 008
Netto pensjonskostn. inkl. arbeidsgivaravgift	883 235	1 206 687
Andre pensjonskostnader*	3 528	4 461
Sum pensjonskostnader	886 763	1 211 148
Økonomiske føresetnader:		
Diskonteringsrente	1,70	2,30
Venta forteneeste på pensjonsmidlar	3,10	3,80
Årleg vekst i lønn	2,25	2,25
Årleg pensjonsregulering	1,24	1,24
Årleg vekst i grunnbeløp til folketrygda	2,00	2,00
Talet på yrkesaktive personar med i ordninga	12 423	11 488
Talet på oppsette personar med i ordninga	16 356	15 572
Talet på pensjonistar med i ordninga	7 471	7 038
Spesifikasjon av premiefond		
Saldo l.l.	547 836	529 370
Tilført premiefond	121 124	148 641
Uttak fra premiefond	-174 708	-130 175
Saldo per 31.12.	494 252	547 836

*Gjeld premie betalt for pensjonsforsikring som ikkje er aktuarrekna, servicepensjonar og andre kostnader som vedkjem pensjon og sikringsordning.

Føretaket har ytingsbasert tenestepensjonsordning i KLP. Denne pensjonsordninga tilfredsstillar krava i lov om offentleg tenestepensjon.

Pensjonsordninga

Tariffesta tenestepensjon for dei tilsette er sikra i pensjonsordninga. Dette gjeld alders-, uføre -, etterlatne-, tidleg pensjon, AFP og vilkårsbunden tenestepensjon. Årskulla fødte før 1963 er sikra tidleg pensjon og AFP 62-67 år. Årskulla fødte frå 1963 er sikra vilkårsbunden tenestepensjon eller livsvarig AFP. Når regelverket krev det, samordnast pensjonane med utbetaling frå folketrygda. Det blir ikkje opptent pensjon for lønn over 12G (folketrygdas grunnbeløp).

Rekneskapsføring av tenestepensjonsordningar med vedtektsfesta ytingsnivå følger norsk regnskapsstandard NRS 6 Pensjonskostnader. Alle statlige helseføretak i KLP inngår i en fleirføretakspensjon. Sidan offentleg AFP er tett integrert med ordinær tenestepensjon inngår forplikting for AFP som del av berekninga av pensjonsforpliktinga.

Regelverksendringar i offentleg tenestepensjon

Partane i arbeidslivet blei einige om ny offentleg tenestepensjon (OfTP) frå 01.01.2020. Stortinget vedtok 11.06.2019 endringar av fleire lover som regulerer pensjon innan offentleg sektor. Regnskapsstiftelsen gav ut eiga rettleiing i august 2019 om rekneskapsmessig handtering av endringane i offentleg tenestepensjon. Denne rettleiaren er lagt til grunn ved berekningane for 2020..

Sidan endeleg vedtak om ny offentleg AFP ikkje føreligg, angir rettleiaren at ein også for årskulla 1963 og yngre reknar forpliktinga etter dagens AFP ordning. Det er lagt til grunn same føresetnader om uttak av AFP som tidlegare år. For arbeidstakarar i sjukepleiarordninga og fellesordninga føreset ein at 36 % av dei med aldersgrense 65 år tar ut AFP ved 62 år og at 42,5 % av dei med aldersgrense 70 år tar ut AFP ved 62 år. For sjukehuslegar antar ein at 15 % tar ut AFP ved 63 år.

Føresetnader for berekningane

Dei økonomiske føresetnadene per 31.12.2020 følger siste rettleiing gitt av Regnskapsstiftelsen i januar 2020. Basert på desse er det berekna beste estimat brutto pensjonsforplikting per 31.12.2020. Beste estimat midlar er basert avkastning i KLP/SPK for 2020.

Demografiske føresetnader:

	31.12.2020	31.12.2019
Nytta tabell over dødelegheit	K 2013BE	K 2013BE
Nytta tabell for uførefrekvens	KU2020	KU2020
Uttak AFP etter erfaring	15-42,5 %	15-42,5 %

Frivillig avgang for sjukepleiarar (i %)

Alder (i år)	< 20	20-25	26-30	31-40	41-49	50-55	>55
Sjukepleiarar	25	15	10	6	4	3	0

Frivillig avgang i fellesordninga og for sjukehusleger (i %)

Alder (i år)	< 24	24-29	30-39	40-49	50-55	>55
Fellesordninga	25	15	7,5	5	3	0

Kort om ikkje resultatførte estimatavvik

I samsvar med god regnskapsskikk, nytter Helse Vest reglane om "korridor" og fordeling over attverande oppteningstid ved behandling av estimatavvik knytt til pensjonsordninga.

Bergensklinikkene AS

Korridor i forbindelse med overtaking av Bergensklinikken var i 2019 på 41 millioner. Denne vart i 2019 ført som pensjonsforpliktingar og auka verdien på goodwill tilsvarande. Endeleg avrekning kom i 2020 og det medførte at avsetninga i 2019 vart tilbakeført. Se også note 9.

Note 17 Avsetting for langsiktige forpliktingar

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Avtalefesta permisjon*	255 000	215 000
Investeringsstilskot**	537 770	496 831
Avsetting til pasientskadeerstatning***	11 000	11 000
Sum avsetting for forpliktingar	803 770	722 831

* Avsetjing inkluderer overlege- og spesialiststillingar:	1 448	1 274
Det er føresett uttak med % for overlegar	67	70
Det er føresett uttak med % for psykologspesialister	67	50

Overordna leger og psykologspesialister har avtalefesta rett til 4 månader studiepermisjon kvart femte år. Under permisjonen mottar overlegane og psykologspesialistane lønn. Lønna vert kostnadsført og avsett som langsiktig forpliktingar etter kvart som retten vert opparbeida.

*Det er gjort ei vurdering av lønn og oppteningstid for den enkelte legen. Avsetninga inkluderer sosiale utgifter (pensjon og arbeidsgivaravgift).

** Investeringstilskot vert ført til inntekt i takt med avskrivningane på den finansierte investeringa.

***Det er avsett for berekna forpliktingar for eigendelar vedkommande pasientskader som er melde til Norsk Pasientskadeerstatning.

Note 18 Anna langsiktig gjeld

Heile 1000 kroner

	2020	2019
Gjeld til føretak i same føretaksgruppe	3 209 387	2 802 362
Sum anna langsiktig gjeld	3 209 387	2 802 362

Av dette langsiktig gjeld som forfell seinare enn 5 år	2 673 513	2 266 969
--	-----------	-----------

Note 19 Anna kortsiktig gjeld*Heile 1000 kroner*

	2020	2019
Leverandørgjeld	470 356	398 779
Kortsiktig gjeld til føretak i same konsern	460 989	204 973
Skyldige feriepengar	754 274	728 044
Skyldig lønn	233 155	167 274
Forskott frå kundar	693	693
Ikkje opptent inntekt	1 304	7 872
Anna kortsiktig gjeld	444 212	340 704
Sum kortsiktig gjeld	2 364 984	1 848 340

Note 20 Bruksrettar for universitet og høgskular

Universitet og høgskular har i tråd med rapport «Universitetsklinikkfunksjoner og sykehusreformen 2001-2002» frå Kyrkje, undervisnings- og forskningsdepartementet (no Kunnskapsdepartementet) rett til å nytte lokale ved Haukeland Universitetssjukehus og i andre delar av Helse Bergen HF der universitetet har aktivitet knytt til. Pr. 31.12.20 utgjorde universitetsareala 14 751 m² netto av Helse Bergens lokaler. Høgskulen i Bergen har tidsavgrensa leigerett til 619 m².

Namn på universitet eller høgskule m/ avtale	m²
Universitetet i Bergen, tidsavgrensa bruksrett	14751
Høgskulen i Bergen, tidsavgrensa bruksrett	619

Note 21 Forsking og utvikling

	2020	2019
Øyremerka tilskot frå eigar til forskning	140 241	145 846
Andre inntekter til forskning	125 999	80 353
Basisramme til forskning	357 925	320 266
Sum inntekter til forskning	624 165	546 464
Basisramme til utvikling	106 205	111 411
Sum inntekter til utvikling	106 205	111 411
Sum inntekter til forskning og utvikling	730 370	657 876
Kostnader til forskning - somatikk	503 599	434 811
Kostnader til forskning - psykisk helsevern	97 033	91 235
Kostnader til forskning - TSB	19 385	16 809
Kostnader til forskning - anna	4 148	3 609
Sum kostnader til forskning	624 165	546 464
Kostnader til utvikling - somatikk	74 599	73 804
Kostnader til utvikling - psykisk helsevern	23 739	33 169
Kostnader til utvikling - TSB	3 242	1 962
Kostnader til utvikling - anna	4 625	2 476
Sum kostnader til utvikling	106 205	111 411
Sum kostnader til forskning og utvikling	730 370	657 876
Talet på avlagde doktorgrader	55	50
Talet på publiserte artiklar	810	792
Talet på årsverk nytta til forskning	392	355
Talet på årsverk nytta til utvikling	63	62

Note 22 Nærstående parter

Nærstående til Helse Bergen HF er definert i rekneskapslova § 7-30b og rekneskapsforskrifta § 7-30b-1. Vesentlige transaksjonar med nærstående parter kjem fram i denne og andre noter i årsrekneskapet.

Ytingar til leiande tilsette er omtalt i note 6, og mellomverande med konsernselskap i Helse Vest er omtala i notane 2,3,8,13,18,19 og 23. Helse Bergen HF mottar det vesentlegaste av sine inntekter frå eigar, det vil seie Helse Vest RHF.

Transaksjonar med dei andre regionale helseføretaka er i hovudsak knytt til oppgjjer for gjestepasientar. Det vil seie pasientar busett i Helse Vest regionen og som på grunn av mellombelse opphald, fritt sjukehusval eller manglande kompetanse eller kapasitet i egne føretak, får behandling i helseføretak utanfor Helse Vest regionen eller i private sjukehus andre helseregionar har avtale med.

Helse Bergen HF sitt kjøp frå andre regioner innan dette området utgjorde 166 millionar kroner i 2020 mot 194 millionar kroner i 2019. Tilsvarande sal utgjorde 162 mill kroner i 2020 mot 179 millionar kroner i 2019. Det vesentlegaste av gjestepasientoppgjjeret er basert på avtala måtar å rekna pris.

Det vesentlegaste av inntekter i Helse Bergen HF er Helse Vest RHF si overføring av tilskot og aktivitetsbaserte inntekter. Ordinært kjøp og sal mot andre føretak i Helse Vest i 2020 utgjorde respektive 933 og 144 millionar kroner.

Medikament utgjer ein stor del av Helse Bergen HF sine kostnader. Innan forskning og utvikling er det samarbeid mellom legemiddelindustrien og sjukehusa. Det regionale helseføretaket har inngått gjensidig forpliktande avtale med Legemiddelindustrien om etikk knytt til avtaler på dette området. Avtala er bindande for helseføretaka.

Helse Bergen HF har gjennomført ei kartlegging og dokumentasjon av styremedlem og leiande tilsette sine verv som kan tenkast å komme i konflikt med relasjonar føretaka har til andre aktørar. Helseregionen er mellom anna underlagt lov om offentlige kjøp.

Note 23 Krav og gjeld mellom føretaka i Helse Vest

Heile 1000 kroner

Føretak	Kortsiktige fordringar	Langsiktige fordringar	Kortsiktig gjeld	Langsiktig gjeld
Helse Vest RHF	1 187 013		-381 869	-3 374 663
Sjukehusapoteka Vest HF	1 125		-41 353	
Helse Bergen HF				
Helse Stavanger HF	33 861		-309	
Helse Fonna HF	22 061		-675	
Helse Førde HF	13 005		-56	
Helse Vest IKT AS	1 767		-36 727	
Helse Bergen Eiendom AS	2 106			
	1 260 939	0	-460 989	-3 374 663

Note 24 Betinga utfall

Helse Bergen HF er ikkje kjent med andre forhold, her under rettssaker, potensielle offentlege pålegg eller liknande som har vesentlig innverknad på den økonomiske stillinga til føretaket utover dei avsetningane som er gjort i rekneskapet per 31.12.2020

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Kjeld Zacho Jørgensen

Styremedlem

Serienummer: 9578-5994-4-4436799

IP: 88.89.xxx.xxx

2021-04-16 08:57:42Z

Bente Enehaug-Rebnord

Styremedlem

Serienummer: 9578-5992-4-2497982

IP: 158.37.xxx.xxx

2021-04-16 09:04:18Z

Eivind Hansen

Administrerende direktør

Serienummer: 9578-5999-4-1262874

IP: 129.177.xxx.xxx

2021-04-16 09:18:23Z

Rolf Martin Tande

Styremedlem

Serienummer: 9578-5999-4-1206733

IP: 85.200.xxx.xxx

2021-04-16 09:19:32Z

Marianne Sæhle

Styremedlem

Serienummer: 9578-5998-4-1130329

IP: 129.177.xxx.xxx

2021-04-16 09:41:09Z

Hilde Brit Christiansen

Styremedlem

Serienummer: 9578-5997-4-568489

IP: 161.4.xxx.xxx

2021-04-16 10:22:20Z

Irene Hopsdal

Styremedlem

Serienummer: 9578-5993-4-1639223

IP: 129.177.xxx.xxx

2021-04-16 11:14:00Z

Gjedrem\Svein Ingvar

Styreleiar

Serienummer: 9578-5993-4-3602816

IP: 88.88.xxx.xxx

2021-04-16 12:08:01Z

Penneo Dokumentnøkkel: 0ZYNH-QYM5I-H048B-DX6N8-MPAEA-0UA4X

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Signy Midtbø Riisnes

Nestleiar

Serienummer: 9578-5993-4-4013600

IP: 85.165.xxx.xxx

2021-04-17 07:43:18Z

Geir Arne Sunde

Styremedlem

Serienummer: 9578-5995-4-81963

IP: 88.91.xxx.xxx

2021-04-18 09:27:56Z

Bjørn Østbø

Styremedlem

Serienummer: 9578-5999-4-1062076

IP: 85.165.xxx.xxx

2021-04-18 18:31:49Z

Karen-Anne Stordalen

Styremedlem

Serienummer: 9578-5997-4-372430

IP: 129.177.xxx.xxx

2021-04-20 07:03:27Z

Penneo Dokumentnøkkel: 0ZYNH-QYM5I-H048B-DX6N8-MPAEA-0UA4X

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>